

Minister Infrastruktury i Rozwoju

**Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych
na lata 2014-2020
(wersja 1)**

(ZATWIERDZAM)

-/-

Maria Wasiak
Minister
Infrastruktury
i Rozwoju

Warszawa, 28 maja 2015 r.

Spis treści

Wykaz skrótów	3
Rozdział 1 – Podstawa prawna.....	4
Rozdział 2 – Zakres regulacji.....	6
Rozdział 3 – Warunki ogólne	6
Rozdział 4 – Kontrola systemowa	8
Rozdział 5 – Weryfikacja wydatków	11
<i>Podrozdział 5.1 Weryfikacja wniosków o płatność beneficjenta.....</i>	<i>12</i>
<i>Podrozdział 5.2 Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta.....</i>	<i>13</i>
<i>Podrozdział 5.3 Kontrola krzyżowa .....</i>	<i>16</i>
Rozdział 6 – Kontrola instrumentów finansowych.....	18
Rozdział 7 – Kontrola na zakończenie realizacji projektu	20
Rozdział 8 – Kontrola trwałości projektu	21
Rozdział 9 – Roczne plany kontroli	22
Rozdział 10 – Kontrole w trybie doraźnym	23
Rozdział 11 – Środki zwalczania nadużyć finansowych	24
Załącznik - Minimalny zakres informacji oraz struktura rocznego planu kontroli	

Wykaz skrótów

- 1) Lista skrótów i terminów używanych w dokumencie:
  - a) Beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 oraz podmiot, o którym mowa w art. 63 rozporządzenia ogólnego,
  - b) EWT – Europejska Współpraca Terytorialna,
  - c) IK UP – Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa,
  - d) IP – Instytucja Pośrednicząca w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020,
  - e) IW – Instytucja Wdrażająca w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020,
  - f) IZ – Instytucja Zarządzająca w rozumieniu art. 125 rozporządzenia ogólnego lub art. 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013¹. Skrót ten oznacza także Koordynatora EWT, chyba że w treści wytycznych dokonano wyraźnego rozróżnienia podmiotowego,
  - g) Koordynator EWT – minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania państwa członkowskiego związane z realizacją programu EWT, określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 lub w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013,
  - h) KK – Krajowy Kontroler, o którym mowa w art. 23 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z EFRR w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna” nr 1299/2013,
  - i) Nieprawidłowość – nieprawidłowość w rozumieniu odpowiednio art. 2 pkt 36 i pkt 38 rozporządzenia ogólnego,
  - j) Nadużycie finansowe – nadużycie, o którym mowa w art. 1 Konwencji o Ochronie Interesów Finansowych Wspólnot Europejskich²,
  - k) PE – Parlament Europejski,
  - l) PO – Krajowy lub Regionalny Program Operacyjny lub programy EWT,
  - m) PO RYBY 2014-2020 – Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze”,
  - n) PROW 14-20 – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020,

---

¹ Przedmiotowa definicja nie odnosi się do IZ umiejscowionej poza granicami RP w PO EWT.

² Dz. U. z 2009 r. Nr 208, poz. 1603.

- o) Rok obrachunkowy – rok, o którym mowa w art. 2 pkt 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013,
  - p) SL2014 – aplikacja główna centralnego systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020,
  - q) Ostateczny odbiorca – oznacza osobę, o której mowa w art. 2 pkt 12 rozporządzenia ogólnego,
  - r) UE – Unia Europejska,
  - s) Umowa Partnerstwa – umowa partnerstwa, o której mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia ogólnego,
  - t) WS – Wspólny Sekretariat, o którym mowa w art. 23 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013,
  - u) ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.
- 2) Ilekroć w wytycznych jest mowa o rozporządzeniu ogólnym, należy przez to rozumieć rozporządzenie, o którym mowa w rozdz. 1 pkt 2 lit. a.
  - 3) Ilekroć w wytycznych jest mowa o rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 480/2014, należy przez to rozumieć rozporządzenie, o którym mowa w rozdz. 1 pkt 2 lit. b.
  - 4) Ilekroć w wytycznych jest mowa o ustawie wdrożeniowej, należy przez to rozumieć ustawę, o której mowa w rozdz. 1 pkt 1.
  - 5) Ilekroć w wytycznych jest mowa o rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1011/2014, należy przez to rozumieć rozporządzenie, o którym mowa w rozdz. 1 pkt 2 lit. d.
  - 6) Ilekroć w wytycznych jest mowa o rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013, należy przez to rozumieć rozporządzenie, o którym mowa w rozdz. 1 pkt 2 lit. c.

Rozdział 1 – Podstawa prawna

- 1) Podstawą prawną wydania tych wytycznych jest art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020³.

---

³ Dz. U. poz.1146 oraz 2015 r. poz. 378.

- 2) Wytyczne zostały opracowane na podstawie następujących aktów prawnych:
- a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006⁴.
  - b) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego⁵.
  - c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”⁶.
  - d) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiającego szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi⁷.
  - e) ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

---

⁴ Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320.

⁵ Dz. Urz. UE L 138 z 13.05.2014, str. 5.

⁶ Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259.

⁷ Dz. Urz. UE L 286 z 30.09.2014 r., str. 1.

- f) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2015/207 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, deklaracji zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, a także zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”⁸.

Rozdział 2 – Zakres regulacji

Wytyczne określają ramy systemu kontroli, w ramach którego przedstawiono najważniejsze procesy kontrolne i określono podstawowe obowiązki IZ w zakresie ich realizacji. IZ mogą doprecyzować i uzupełnić obowiązki instytucji systemu wdrażania w zakresie procesu kontroli, w ramach konkretnego programu operacyjnego, w wytycznych programowych, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy wdrożeniowej⁹. Obowiązki Krajowego Kontrolera określają wytyczne IZ lub Koordynatora EWT, obejmujące swym zakresem właściwe programy EWT łącznie. Dodatkowo, w wytycznych przedstawiono najważniejsze procesy kontrolne realizowane przez IK UP.

Rozdział 3 – Warunki ogólne

- 1) IZ zapewnia w systemie wdrażania PO realizację kontroli, które obejmują:
  - a) kontrole systemowe,
  - b) weryfikacje wydatków, w tym:
    - weryfikacje wniosków o płatność beneficjenta,
    - kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta,
    - kontrole krzyżowe¹⁰,
  - c) kontrole na zakończenie realizacji projektu,
  - d) kontrole trwałości projektu.

---

⁸ Dz. Urz. UE L 38 z 13.02.2015, str. 1.

⁹ Obowiązki własne w zakresie procesu kontroli instytucja zarządzająca może doprecyzować w wewnętrznych dokumentach proceduralnych.

¹⁰ W zakresie określonym w rozdziale 5.3 wytycznych.

- 2) Kontrole zapewniane przez IZ mogą ponadto obejmować:
  - a) kontrole zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach trybu pozakonkursowego oraz beneficjentów realizujących projekty wyłonione do dofinansowania w takim trybie do prawidłowej i efektywnej realizacji projektów, o których mowa w art. 22 ust. 3 ustawy wdrożeniowej. Kontrole te dotyczą w szczególności weryfikacji procedur obowiązujących w zakresie realizacji projektów oraz sprawdzenia potencjału administracyjnego podmiotów kontrolowanych do realizacji danych projektów,
  - b) kontrole dokumentów w zakresie prawidłowości przeprowadzenia właściwych procedur w zakresie udzielania zamówień publicznych lub oceny oddziaływania na środowisko lub udzielania pomocy publicznej, o których mowa w art. 22 ust. 4 ustawy wdrożeniowej,
  - c) inne kontrole wynikające z podpisanej z beneficjentem umowy o dofinansowanie lub z decyzji o przyznaniu dofinansowania.
- 3) Kontrole ujęte w pkt 2, podlegają rejestracji w SL2014 tylko w sytuacji sporządzenia informacji pokontrolnej, o której mowa w art. 25 ust. 1 ustawy wdrożeniowej.
- 4) Kontrole IK UP służą wykrywaniu i eliminowaniu podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych funduszy lub instrumentów wsparcia Unii Europejskiej albo z tego samego funduszu polityki spójności w ramach co najmniej dwóch PO, w zakresie określonym w podrozdziale 5.3.
- 5) Kontrole przeprowadzane są samodzielnie przez IZ. Ich wykonanie może być powierzone IP zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy wdrożeniowej lub KK, zgodnie z przepisem art. 12 ust. 2 ww. ustawy. IP, zgodnie z przepisem art. 10 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, może powierzyć wykonanie kontroli IW.
- 6) Zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy wdrożeniowej, IZ lub - za zgodą tej instytucji – IP lub IW, mogą zlecać innym podmiotom usługi związane z kontrolą, z wyłączeniem usług polegających na prowadzeniu kontroli systemowych. Zlecenie usługi odbywa się w rygorach obowiązującego prawa, w szczególności zasad udzielania zamówień publicznych.
- 7) Instytucja dokonująca zlecenia usługi prowadzenia kontroli innym podmiotom ponosi odpowiedzialność za jej należyte wykonanie.
- 8) Instytucja, która stwierdzi w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych nieprawidłowość, jest obowiązana do postępowania zgodnie z:

- a) stosowną procedurą zatwierdzaną przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej określającą zadania poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za informowanie KE o nieprawidłowościach i terminach ich realizacji oraz ustanawiającą zasady współpracy między tymi podmiotami, a także przedstawiającą tryb i zakres przekazywanych informacji, stosownie do wymogów Komisji Europejskiej, w tym systemu IMS (Irregularity Management System),
  - b) wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowo poniesionych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020,
  - c) szczegółowymi zasadami obowiązującymi w PO.
- 9) IZ obowiązane są do zapewnienia efektywnego systemu przeciwdziałania korupcji i zapobiegania nadużyciom finansowym w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych. Mechanizmy składające się na ten system powinny zostać opisane przez IZ w odrębnym dokumencie, o którym mowa w rozdz. 11¹¹.
- 10) Kontrole zapewniane przez IZ oraz IK UP są realizowane z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹².
- 11) W celu ujednoczenia standardów prowadzenia kontroli, o których mowa w pkt 1 i 2, zwłaszcza w zakresie terminów realizacji czynności kontrolnych i ich dokumentowania, zaleca się przy definiowaniu szczegółowych warunków prowadzenia tych kontroli, uwzględnienie pomocniczo rozwiązań przyjętych w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹³.

Rozdział 4 – Kontrola systemowa

- 1) IZ oraz IP są obowiązane do prowadzenia kontroli systemowych w sytuacji, gdy powierzają swoje zadania, określone w art. 125 rozporządzenia ogólnego, innym podmiotom. Celem kontroli systemowej jest uzyskanie pewności, że wszystkie

---

¹¹ Nie dotyczy koordynatora EWT.

¹² Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 j.t. z późn. zm. .

¹³ Dz. U. Nr 185, poz. 1092. Z zachowaniem pierwszeństwa rozwiązań zawartych w ustawie wdrożeniowej i wytycznych horyzontalnych.

powierzone funkcje są realizowane w odpowiedni sposób, a system zarządzania i kontroli PO funkcjonuje prawidłowo, skutecznie i zgodnie z prawem¹⁴.

- 2) Powierzenie zadań zgodnie z warunkami, określonymi w rozdz. 3 pkt 5, dokonywane jest na podstawie stosownej umowy lub porozumienia, w których zawarte jest zobowiązanie IP, KK, WS lub IW do poddania się kontroli systemowej. Dodatkowo, IZ może zawrzeć w tej umowie lub porozumieniu szczegółowe zasady, na jakich kontrola systemowa będzie prowadzona.
- 3) Kontrola systemowa przeprowadzana przez IZ dotyczy zadań realizowanych przez IP, KK, WS oraz zadań realizowanych przez ZIT. Kontrola systemowa przeprowadzana przez IP dotyczy weryfikacji zadań realizowanych przez IW. W ramach weryfikacji zadań instytucja kontrolująca może poddać kontroli, zgodnie z warunkami określonymi w podrozdziale 5.2, próbę projektów. Szczegółowe warunki dokumentowania kontroli próby projektów w ramach prowadzonej kontroli systemowej określi IZ.
- 4) Kontrola systemowa przeprowadzana przez IZ może dotyczyć zadań realizowanych przez Lokalną Grupę Działania w ramach mechanizmu Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność¹⁵. Częstotliwość prowadzenia tej kontroli uzależniona jest od porozumienia zawartego w tym zakresie pomiędzy IZ a instytucjami systemu wdrażania PROW 14-20 lub z instytucjami systemu wdrażania PO RYBY. Dopuszczalne jest prowadzenie kontroli systemowej przez IZ albo rezygnacja z niej, gdy wszystkie obowiązki w tym zakresie przejmie IZ PROW albo IZ PO RYBY.
- 5) IZ może dodatkowo prowadzić kontrole systemowe w IW zarówno w trybie planowym, jak i w trybie doraźnym.
- 6) Instytucja, która powierzyła swoje zadania IP, IW, ZIT, KK lub WS przeprowadza w każdej instytucji wykonującej jej zadania co najmniej jedną kontrolę systemową w każdym roku obrachunkowym. W sytuacji szczególnie uzasadnionej IK UP może zaakceptować mniejszą liczbę podmiotów wyłonionych do kontroli systemowej w rocznym planie kontroli lub w aktualizacji zaakceptowanego wcześniej rocznego planu kontroli, pod warunkiem, że wielkość próby podmiotów do kontroli systemowej nie będzie mniejsza niż 50%. Próba ta powinna być wybrana w oparciu o analizę ryzyka, zawartą w tym planie.

---

¹⁴ W sytuacji powierzenia zadań przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, na podstawie art. 400b ust. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), za określenie zasad weryfikacji poprawności realizacji tych zadań odpowiada IZ, która może zalecić prowadzenie przez NFOŚiGW kontroli systemowych.

¹⁵ Mechanizm, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia ogólnego.

- 7) Kontrola systemowa prowadzona jest, co do zasady, w siedzibie instytucji kontrolowanej. Część czynności związanych z weryfikacją dokumentów może odbywać się w siedzibie instytucji kontrolującej¹⁶.
- 8) Przedmiot kontroli systemowej stanowią wszystkie zadania powierzone IP lub IW zgodnie z art. 10 ust. 1 lub ust. 2 ustawy wdrożeniowej, zadania powierzone ZIT zgodnie z art. 30 ust. 5 pkt 3 tej ustawy lub zadania powierzone WS lub KK zgodnie z art. 12 ust. 2 i 3 ww. ustawy. Instytucja kontrolująca może jednak dokonać wyboru próby procesów do kontroli systemowej w danym roku obrachunkowym, dla każdej instytucji kontrolowanej indywidualnie, na podstawie metodyki doboru procesów do kontroli systemowej.
- 9) Informacje o kontrolach systemowych stanowią obowiązkowy element rocznych planów kontroli PO.
- 10) Realizacja kontroli systemowej składa się z następujących podstawowych etapów:
  - a) zaplanowania czynności kontrolnych (m.in. zebranie dokumentów i informacji o zakresie obowiązków danej instytucji, powołanie zespołu kontrolującego i podpisanie deklaracji bezstronności przez jego członków, sporządzenie upoważnień do kontroli),
  - b) przekazania zawiadomienia o kontroli instytucji kontrolowanej¹⁷,
  - c) przeprowadzenia czynności kontrolnych,
  - d) sporządzenia informacji pokontrolnej i przedstawienia jej do podpisu instytucji kontrolowanej¹⁸,
  - e) w przypadku złożenia zastrzeżeń wniesionych do informacji pokontrolnej, ich rozpatrzenie,
  - f) przekazanie ostatecznej informacji pokontrolnej, zgodnie z art. 25 ustawy wdrożeniowej wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi lub rekomendacjami:
    - do instytucji kontrolowanej,
    - do wiadomości ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o którym mowa w wytycznych w zakresie procesu desygacji, w przypadku, gdy wynik kontroli wskazuje w ocenie IZ na niespełnienie kryteriów desygacji, o których mowa w załączniku XIII do rozporządzenia ogólnego,

---

¹⁶ W sytuacji rozszerzenia kontroli systemowej o kontrolę projektów w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta należy uwzględnić warunki ujęte w pkt 3.

¹⁷ Z zastrzeżeniem kontroli prowadzonej w trybie doraźnym.

¹⁸ Informacja pokontrolna może zawierać zalecenia pokontrolne lub rekomendacje.

- do wiadomości IK UP oraz Instytucji Audytowej, o ile stwierdzono poważne defekty w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli,
  - g) monitorowania wdrożenia zaleceń pokontrolnych lub rekomendacji.
- 11) IZ określa warunki, zgodnie z którymi odbywa się weryfikacja wdrożenia zaleceń pokontrolnych lub rekomendacji. Warunki te powinny uwzględniać możliwość wprowadzenia różnych sposobów postępowania w zależności od rodzaju wykrytych nieprawidłowości i uchybień w funkcjonowaniu kontrolowanej instytucji. Wyróżnia się dwa sposoby weryfikacji wdrożenia zaleceń pokontrolnych: weryfikację korespondencyjną na podstawie przekazanych przez instytucję kontrolowaną dokumentów oraz kontrolę sprawdzającą w siedzibie instytucji kontrolowanej.
  - 12) Informacja pokontrolna sporządzona w wyniku kontroli sprawdzającej wdrożenie zaleceń pokontrolnych lub rekomendacji lub informacja o wdrożeniu zaleceń w przypadku weryfikacji korespondencyjnej powinna zostać przekazana właściwym instytucjom, zgodnie z warunkami określonymi w pkt 10 lit. f.
  - 13) Szczegółowe warunki prowadzenia kontroli systemowej określa IZ uwzględniając przepisy ustawy wdrożeniowej i wytycznych.

Rozdział 5 – Weryfikacja wydatków

- 1) Weryfikacja wydatków polega na sprawdzeniu dostarczenia produktów i usług współfinansowanych w ramach projektów¹⁹, faktycznego poniesienia wydatków oraz ich zgodności z programem operacyjnym oraz zasadami unijnymi i krajowymi²⁰. W przypadku programów EWT sprawdzeniu podlega dodatkowo zgodność poniesionych wydatków ze szczegółowymi zasadami określonymi w programie.
- 2) Proces weryfikacji wydatków obejmuje:
  - a) weryfikację wniosków o płatność beneficjenta,
  - b) kontrolę projektu w miejscu realizacji lub w siedzibie beneficjenta,
  - c) kontrolę krzyżową.
- 3) Weryfikacja wydatków rozliczanych metodą uproszczoną uwzględnia zalecenia określone w rozdziale 6.5 wytycznych Komisji Europejskiej pn. *Guidance on Simplified Cost Options (SCOs): Flat rate financing, Standard scales of unit costs, Lump sums*.
- 4) Szczegółowe warunki weryfikacji wydatków w ramach PO określa IZ.

---

¹⁹ Dostarczenie produktów i usług w rozumieniu art. 125 ust. 4 lit. a rozporządzenia ogólnego, obejmujące także wykonanie robót budowlanych.

²⁰ Zasady obowiązujące beneficjenta/odbiorcę pomocy, ujęte w powszechnie obowiązujących aktach prawa oraz m.in. w umowie o dofinansowanie i właściwych wytycznych.

Podrozdział 5.1 Weryfikacja wniosków o płatność beneficjenta

- 1) Celem weryfikacji wniosku o płatność beneficjenta jest potwierdzenie kwalifikowalności wydatków, które zostały w tym wniosku ujęte w celu ich dofinansowania z funduszy UE. Instytucje kontrolujące wnioski są obowiązane, w szczególności, do sprawdzenia w trakcie tej weryfikacji, czy:
  - a) wniosek o płatność został prawidłowo wypełniony od strony formalnej,
  - b) wydatki ujęte we wniosku o płatność, przedstawione do refundacji lub rozliczenia, są wydatkami kwalifikowalnymi,
  - c) wniosek o płatność jest poprawny od strony rachunkowej,
  - d) zakres rzeczowy projektu jest realizowany zgodnie z harmonogramem umowy o dofinansowanie.
- 2) Weryfikacji podlega każdy złożony przez beneficjenta wniosek o płatność wraz z załącznikami, w tym dokumentami poświadczającymi prawidłowe poniesienie wydatków ujętych w tym wniosku.
- 3) Dopuszcza się możliwość weryfikacji próby dokumentów poświadczających prawidłowość wydatków ujętych we wniosku o płatność. W takiej sytuacji, IZ/IP/IW lub właściwy KK przygotowuje w formie pisemnej metodykę doboru próby dokumentów do kontroli wniosku o płatność, wraz z jej uzasadnieniem. Założenia dotyczące metodyki doboru dokumentów przy weryfikacji wniosku o płatność ujmowane są w rocznym planie kontroli PO. Co najmniej raz w roku obrachunkowym założenia te podlegają przeglądowi a metodyka ewentualnej aktualizacji.
- 4) W sytuacji przyjęcia przez IZ zasady przekazywania do kontroli wraz z wnioskiem o płatność elektronicznej wersji dowodów księgowych za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 2 pkt 23 ustawy wdrożeniowej, kontrola ta prowadzona jest na podstawie tych dokumentów²¹.
- 5) W sytuacji przyjęcia przez IZ zasady przekazywania do kontroli wraz z wnioskiem o płatność zestawienia zawierającego dane z dowodów księgowych, które dotyczą wydatków objętych przekazaniem wnioskiem o płatność, instytucja weryfikująca wniosek o płatność wzywa beneficjenta do przekazania do kontroli co najmniej próby dokumentów, wybranych zgodnie z metodyką, o której mowa w pkt 3.

---

²¹ Nie wyklucza to możliwości korzystania z dokumentów będących w posiadaniu instytucji lub możliwości żądania dodatkowych dokumentów potwierdzających kwalifikowalność wydatków ujętych we wniosku, z zastrzeżeniem pkt 6.

- 6) IZ zapewnia zachowanie zasady jednokrotnego przekazywania dokumentów do kontroli, o której mowa w art. 122 ust. 3 rozporządzenia ogólnego²².
- 7) Weryfikacja wniosku o płatność dokumentowana jest poprzez wypełnienie listy sprawdzającej. Weryfikacja ta przeprowadzana jest z zachowaniem zasady „dwóch par oczu”, co oznacza, że każdy wniosek weryfikowany jest przez co najmniej dwie osoby.
- 8) W sytuacji stosowania ryczałtowych metod rozliczania wydatków, weryfikacja wniosku o płatność obejmuje sprawdzenie spełniania warunków dokonania płatności na rzecz beneficjenta w pełnej wysokości, na podstawie dokumentów składających się na ścieżkę audytu, określoną w art. 25 ust. 1 lit. c-e rozporządzenia delegowanego Komisji nr 480/2014.
- 9) Po zakończeniu procesu weryfikacji wniosku o płatność, prowadzonej w SL2014, skan listy sprawdzającej rejestrowany jest w SL2014²³. W przypadku PO, w ramach którego wynik weryfikacji wniosku o płatność rejestrowany jest w Lokalnym Systemie Informatycznym, import zatwierdzonego wniosku do SL2014 oznacza, że jego weryfikacja została zakończona a ścieżka audytu zapewniona.
- 10) Weryfikacja wniosków o płatność w programach EWT, w których IZ umiejscowiona jest po stronie polskiej, prowadzona jest z wykorzystaniem dodatkowych funkcji SL2014, przewidzianych dla beneficjentów i KK.

Podrozdział 5.2 Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta²⁴

- 1) Kontrola projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta jest formą weryfikacji wydatków potwierdzającą, że:
  - a) współfinansowane towary i usługi zostały dostarczone,
  - b) faktyczny stan realizacji projektu jest zgodny z umową o dofinansowanie i odpowiada informacjom ujętym we wnioskach o płatność oraz
  - c) wydatki zadeklarowane przez beneficjentów w związku z realizowanymi projektami zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z wymaganiami programu operacyjnego oraz z zasadami unijnymi i krajowymi²⁵.

---

²² Wyjątek od tej zasady stanowi wyłącznie wystąpienie przesłanek przewidzianych w metodyce, o której mowa w pkt 3, wskazujących na wątpliwości co do wiarygodności elektronicznych wersji przekazanych dokumentów.

²³ Nie dotyczy SL2014-PT.

²⁴ Ilekroć w wytycznych mowa jest o kontroli w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta, należy przez to rozumieć również możliwość kontroli w każdym miejscu bezpośrednio związanym z realizacją projektu.

²⁵ Zasady, o których mowa w rozdz. 5 pkt 1.

- 2) Dodatkowo, kontrole projektów w miejscu ich realizacji mogą być prowadzone w formie wizyt monitoringowych. Warunki prowadzenia wizyt monitoringowych określa IZ.
- 3) Kontrole, o których mowa w pkt 1 i 2, realizowane są na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.
- 4) Kontrole projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta mogą być prowadzone na próbie projektów, z zachowaniem zasady proporcjonalności, o której mowa w art. 125 ust. 5 rozporządzenia ogólnego.
- 5) Metodykę doboru próby projektów do kontroli sporządza w formie pisemnej IZ lub instytucja, której IZ deleguje/powierzy to zadanie. Przyjęta metodyka zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla różnych typów beneficjentów i projektów, w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków. IZ lub instytucja, której IZ delegowała/powierzyła to zadanie, obowiązane są do przechowywania w formie pisemnej dokumentacji zawierającej opis i uzasadnienie stosowanej metodyki doboru próby oraz dokumentacji identyfikującej wybrane do weryfikacji projekty.
- 6) Metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta uwzględnia ograniczenia w zakresie terminów, w jakich beneficjent ma obowiązek zapewnienia dostępu do dokumentów związanych z realizacją projektu, wynikające z art. 23 ust. 3 ustawy wdrożeniowej.
- 7) Metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta, sporządzona lub zmodyfikowana przez IP, jest przekazywana do akceptacji IZ. Metodyka doboru projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, sporządzona lub zmodyfikowana przez IW, przekazywana jest do akceptacji IP, o ile IZ nie zastrzeże tej kompetencji dla siebie. W programach EWT reguły akceptacji metodyki doboru próby projektów do kontroli w miejscu ich realizacji stosowane są odpowiednio.
- 8) Co najmniej raz w roku obrachunkowym metodyka doboru próby projektów do kontroli podlega przeglądowi i ewentualnej aktualizacji przez instytucje, które je sporządziły.
- 9) Założenia dotyczące metodyki doboru próby projektów do kontroli stanowią element rocznego planu kontroli PO.
- 10) Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta składa się z następujących podstawowych etapów:

- a) zaplanowania czynności kontrolnych (m.in. zebranie dokumentów i informacji o projekcie, powołanie zespołu kontrolującego i podpisanie deklaracji bezstronności przez jego członków, sporządzenie upoważnień do kontroli);
  - b) przekazania zawiadomienia o kontroli instytucji kontrolowanej²⁶;
  - c) przeprowadzenia czynności kontrolnych;
  - d) sporządzenia informacji pokontrolnej wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi lub rekomendacjami i przekazania jej do podpisu beneficjentowi;
  - e) rozpatrzenia zastrzeżeń wniesionych do informacji pokontrolnej wraz z ewentualnym sporządzeniem i przekazaniem ostatecznej informacji pokontrolnej, zgodnie z art. 25 ustawy wdrożeniowej;
  - f) informowania o nieprawidłowościach;
  - g) rejestracji wyniku kontroli w SL2014;
  - h) monitorowania wdrożenia zaleceń pokontrolnych.
- 11) W trakcie wykonywania czynności kontrolnych można przeprowadzić oględziny, zgodnie z wymogami art. 23 ust. 8 i 9 ustawy wdrożeniowej.
- 12) Przyjęcie ustnych wyjaśnień lub oświadczeń w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych dokonywane jest z zachowaniem art. 23 ust. 9 ustawy wdrożeniowej.
- 13) W sytuacji sporządzenia zaleceń pokontrolnych lub rekomendacji, sposób ich realizacji podlega monitorowaniu poprzez weryfikację korespondencyjną na podstawie przekazanych przez beneficjenta dokumentów lub poprzez kontrolę sprawdzającą w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta. Decyzję dotyczącą sposobu weryfikacji zaleceń pokontrolnych podejmuje instytucja kontrolująca, biorąc pod uwagę charakter tych zaleceń.
- 14) IZ opracowuje szczegółowe warunki przeprowadzania kontroli projektu w miejscu realizacji lub w siedzibie beneficjenta oraz sposób postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości²⁷.
- 15) W sytuacji, gdy instytucja systemu wdrażania polityki spójności, wykonująca zadania w zakresie kontroli, jest jednocześnie beneficjentem weryfikowanego projektu, IZ – opracowując szczegółowe warunki prowadzenia kontroli na miejscu – zapewni rozdzielność funkcji, o której mowa w art. 125 ust. 7 rozporządzenia ogólnego.
- 16) Informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach są przekazywane zgodnie z dokumentami, o których mowa w rozdz. 3 pkt 8 wytycznych.

---

²⁶ Z zastrzeżeniem kontroli prowadzonej w trybie doraźnym.

²⁷ W tym założeń, o których mowa w art. 22 ust. 8 ustawy wdrożeniowej.

- 17) Informacje na temat przeprowadzonej kontroli oraz informacje na temat stwierdzonych w trakcie tej kontroli nieprawidłowości podlegają rejestracji w SL2014.
- 18) Informacja pokontrolna wraz z zaleceniami, sporządzona w trakcie kontroli projektu innej, niż kontrole realizowane zgodnie z art. 125 ust. 4 lit. a rozporządzenia ogólnego, jest rejestrowana w SL2014 przez instytucję, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie.
- 19) Informacja, o której mowa w pkt 18, przekazywana jest do wiadomości IZ przez właściwą instytucję systemu wdrażania polityki spójności, która informację pokontrolną otrzymała, chyba że IZ otrzymała ją równoległe od instytucji kontrolującej.

Podrozdział 5.3 Kontrola krzyżowa

- 1) Ze względu na cele kontroli krzyżowej wyróżnia się:
  - a) kontrolę krzyżową programu, której celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach jednego PO²⁸,
  - b) kontrolę krzyżową horyzontalną, której celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych PO realizowanych w ramach Umowy Partnerstwa,
  - c) kontrolę krzyżową międzyokresową, której celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach PO dwóch perspektyw finansowych.
- 2) Kontroli krzyżowej może podlegać wybierana cyklicznie próba beneficjentów. W zależności od typu kontroli krzyżowej próba ta wybierana jest spośród:
  - a) beneficjentów realizujących co najmniej 2 projekty w ramach jednego PO,
  - b) beneficjentów realizujących projekty w co najmniej dwóch PO,
  - c) beneficjentów realizujących projekty w ramach dwóch perspektyw finansowych.
- 3) Minimalna wielkość próby, o której mowa w pkt 2, wynosi 5% beneficjentów wybieranych raz w każdym kwartale.
- 4) Możliwe jest przeprowadzenie kontroli krzyżowej koordynowanej, której celem jest weryfikacja i wykluczenie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych PO poprzez przeprowadzenie czynności kontrolnych w miejscu realizacji projektów lub w siedzibie beneficjenta.
- 5) Kontrola krzyżowa koordynowana prowadzona jest przez IK UP we współpracy z właściwymi IZ.
- 6) Kontrola krzyżowa koordynowana składa się z następujących etapów:
  - a) decyzja IK UP o przeprowadzeniu kontroli krzyżowej koordynowanej,

---

²⁸ W ramach EWT kontrola ta dotyczy wydatków ujętych we wnioskach o płatność zarejestrowanych w SL2014.

- b) uzgodnienia pracowników IK UP oraz właściwych IZ dotyczące zakresu kontroli, sposobu jej przeprowadzenia, podziału zadań,
  - c) powołanie zespołu kontrolującego, składającego się z przedstawicieli IK UP (z upoważnienia ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego) oraz przedstawicieli właściwych IZ (z upoważnienia IZ),
  - d) przeprowadzenie czynności kontrolnych,
  - e) sporządzenie informacji pokontrolnej wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi lub rekomendacjami,
  - f) rozpatrzenie zastrzeżeń wniesionych do informacji pokontrolnej wraz z ewentualnym sporządzeniem i przekazaniem ostatecznej informacji pokontrolnej, zgodnie z art. 25 ustawy wdrożeniowej,
  - g) rejestracja kontroli w SL2014 - obowiązek IK UP,
  - h) ewentualne informowanie o nieprawidłowościach i korygowanie wydatków – obowiązek właściwych IZ.
- 7) Za sposób realizacji kontroli krzyżowej horyzontalnej i międzyokresowej w ramach PO polityki spójności odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, powierzając to zadanie:
- a) w zakresie kontroli krzyżowej horyzontalnej z projektami PROW 14-20 i PO RYBY – właściwym IZ,
  - b) w zakresie kontroli krzyżowej horyzontalnej, z wyłączeniem kontroli, o których mowa w lit. a – IK UP,
  - c) w zakresie kontroli krzyżowej międzyokresowej – IK UP.
- 8) IZ (nie dotyczy Koordynatora EWT) odpowiada za sposób realizacji kontroli krzyżowej programu oraz kontroli krzyżowej horyzontalnej z projektami PROW 14-20 i z projektami PO RYBY, opracowując pisemnie szczegółowe warunki ich prowadzenia. W ramach EWT kontrole krzyżowe mogą być prowadzone łącznie dla wszystkich programów.
- 9) Dostęp do danych do prowadzenia kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 14-20 i z projektami PO RYBY, dotyczących beneficjentów tych programów, zostanie zapewniony IZ na podstawie porozumienia ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego z właściwymi instytucjami systemu wdrażania PROW 14-20 lub PO RYBY.
- 10) Kontrole krzyżowe mogą podlegać zleceniu, o którym mowa w rozdz. 3 pkt 6 wytycznych, z zastrzeżeniem pkt 5.
- 11) IK UP opracowuje pisemnie szczegółowe warunki prowadzenia kontroli krzyżowej horyzontalnej (z wyłączeniem kontroli krzyżowej horyzontalnej z projektami PROW 14-

- 20 i PO RYBY), kontroli krzyżowej międzyokresowej oraz kontroli krzyżowej koordynowanej.
- 12) Kontrole krzyżowe mogą być prowadzone dodatkowo przez właściwą instytucję na wniosek podmiotu mającego uzasadnione podejrzenie podwójnego finansowania wydatków przez beneficjenta.
  - 13) W kontrolach krzyżowych horyzontalnych prowadzonych przez IK UP oraz w kontrolach krzyżowych międzyokresowych:
    - a) w sytuacji wystąpienia uzasadnionego podejrzenia, iż mogło dojść do podwójnego finansowania wydatków w ramach co najmniej dwóch PO, podmiot prowadzący kontrolę zwraca się do właściwych IZ o przedłożenie do weryfikacji, w terminie nie dłuższym niż 20 dni roboczych od dnia otrzymania przedmiotowej prośby, poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii wskazanych dowodów księgowych (chyba, że dokumenty te dostępne są w wersji elektronicznej w SL2014, a ich wiarygodność nie budzi wątpliwości). W ramach kontroli krzyżowej podmiot kontrolujący może, w uzasadnionych przypadkach, wystąpić do IZ o przekazanie wyjaśnień w zakresie podejrzenia podwójnego finansowania wydatków lub podejrzenia innej nieprawidłowości, bez konieczności przedkładania do weryfikacji kopii dowodów księgowych,
    - b) w przypadku stwierdzenia podwójnego finansowania tego samego wydatku lub innej nieprawidłowości, instytucja kontrolująca zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie IZ, które stosują procedury postępowania przewidziane w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji projektu.
  - 14) Wyniki kontroli krzyżowej programu, horyzontalnej i międzyokresowej podlegają rejestracji w SL2014.

Rozdział 6 – Kontrola instrumentów finansowych

- 1) W ramach instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego, minimalny zakres kontroli IZ obejmuje:
  - a) kontrole realizacji umowy o finansowaniu²⁹,
  - b) weryfikacje wydatków prowadzone przez podmioty wdrażające instrumenty finansowe,
  - c) kontrole dokumentów, potwierdzające zachowanie ścieżki audytu,
  - d) kontrole w momencie zamknięcia PO.

---

²⁹ Z wyjątkiem sytuacji, o której mowa w art. 38 ust. 4 lit. c rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013.

- 2) Kontrole realizacji umowy o finansowaniu prowadzone są przez IZ³⁰ w instytucjach, z którymi zawarła ona umowę, o której mowa w art. 38 ust. 7 rozporządzenia ogólnego. Zakres kontroli obejmuje prawidłowość realizacji tej umowy.
- 3) Kontrole, o których mowa w pkt 2, prowadzone są w każdej instytucji, z którą IZ zawarła umowę o finansowaniu, przynajmniej raz w trakcie roku obrachunkowego. Kontrole te ujmowane są w rocznych planach kontroli, o których mowa w rozdz. 9. W sytuacji szczególnie uzasadnionej IK UP może zaakceptować mniejszą liczbę podmiotów wyłonionych do kontroli, o których mowa w pkt 2, w rocznym planie kontroli lub w aktualizacji zaakceptowanego wcześniej rocznego planu kontroli.
- 4) Minimalny zakres weryfikacji wydatków w ramach instrumentów finansowych obejmuje:
  - a) zgodność operacji wybieranych do wsparcia z mającymi zastosowanie przepisami prawa unijnego i krajowego, z programem operacyjnym oraz z umową o finansowaniu, o której mowa w pkt 2,
  - b) kontrolę operacji przeprowadzoną na dokumentach dostarczonych przez ostatecznego odbiorcę pomocy, w celu sprawdzenia, czy produkty i usługi objęte wsparciem w ramach instrumentów finansowych zostały dostarczone a poniesione wydatki są zgodne z biznesplanem i umową zawartą z podmiotem wdrażającym instrument finansowy.
- 5) Kontrola, o której mowa w pkt 4 lit. b może być prowadzona w miejscu realizacji operacji wyłącznie w sytuacji, o której mowa w art. 40 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, chyba że IZ zidentyfikuje występowanie w ramach instrumentu finansowego ryzyka uzasadniającego zastosowanie tego typu kontroli.
- 6) Kontrola dokumentów, potwierdzająca zachowanie ścieżki audytu, prowadzona jest przed uwzględnieniem wydatków instrumentów finansowych w rocznych zestawieniach i ma na celu sprawdzenie kompletności i zgodności z przepisami prawa i procedurami dokumentacji, o której mowa w art. 9 ust. 1 lit. d rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014. Kontrola ta prowadzona jest na poziomie każdej instytucji zaangażowanej we wdrażanie instrumentu finansowego w zakresie, w jakim jest ona obowiązana do przechowywania dokumentów.
- 7) Kontrola w momencie zamknięcia PO obejmuje co najmniej:
  - a) weryfikację finansową wydatków kwalifikowalnych w zakresie ich zgodności z warunkami, o których mowa w art. 42 rozporządzenia ogólnego,
  - b) weryfikację kompletności i zgodności w właściwych przepisami i procedurami dokumentów, składających się na ścieżkę audytu, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. e rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014.

---

³⁰ Kontrole te prowadzone są także przez fundusz funduszy w sytuacji, której mowa w art. 38 ust. 7 lit. b rozporządzenia ogólnego.

- 8) W sytuacji powierzenia przez IZ wdrożenia instrumentu finansowego Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu, warunków ujętych w pkt 1 nie stosuje się. Obowiązki związane z kontrolą operacji zapewniane są wówczas przez IZ zgodnie z art. 9 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014.
- 9) IZ opracowuje szczegółowe warunki przeprowadzania kontroli instrumentów finansowych oraz sposób postępowania w przypadku wykrycia nieprawidłowości.

Rozdział 7 – Kontrola na zakończenie realizacji projektu

- 1) Kontrola na zakończenie realizacji projektu obligatoryjnie przeprowadzana jest przed zatwierdzeniem wniosku o płatność końcową.
- 2) Kontrola na zakończenie realizacji projektu polega na sprawdzeniu na poziomie instytucji przeprowadzającej kontrolę, kompletności i zgodności z przepisami oraz właściwymi procedurami dokumentacji (w tym dokumentacji w wersji elektronicznej), dotyczącej wydatków ujętych we wnioskach o płatność beneficjenta, niezbędnej do zapewnienia właściwej ścieżki audytu. Kontrola ta nie jest ujmowana w rocznym planie kontroli, z zastrzeżeniem pkt 4³¹.
- 3) Szczegółowe minimalne wymagania dotyczące ścieżki audytu, których spełnienie podlega, w odniesieniu do każdego projektu, kontroli na zakończenie realizacji, zostały określone w art. 25 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014.
- 4) IZ może podjąć decyzję o sprawdzeniu w trakcie kontroli na zakończenie realizacji projektu efektu rzeczowego w miejscu jego realizacji lub w siedzibie beneficjenta. Kontrola jest wówczas prowadzona z uwzględnieniem warunków ujętych w rozdz. 5.2.
- 5) Przy dokumentowaniu wyników kontroli na zakończenie realizacji projektu nie stosuje się art. 25 ustawy wdrożeniowej, z wyjątkiem części fakultatywnej tej kontroli, o której mowa w pkt 4.
- 6) IZ/IP/IW (nie dotyczy Koordynatora EWT) informuje beneficjenta o dacie rozpoczęcia okresu, o którym mowa w art. 140 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, uwzględniając jednocześnie w przekazywanej informacji terminy, wynikające m.in. z art. 23 ust. 3 ustawy wdrożeniowej. Zaleca się przyjęcie jednolitego sposobu wyliczania terminu, o którym mowa w art. 140 ust. 1, poprzez zastosowanie zasady, o której mowa w art. 140 ust. 1 akapit 3 rozporządzenia ogólnego.
- 7) Kontrola na zakończenie realizacji projektu podlega rejestracji w SL2014.
- 8) Szczegółowe warunki, na jakich odbywa się kontrola na zakończenie realizacji projektu, określa IZ.

---

³¹ Kontrola na zakończenie, prowadzona w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta, ujmowana jest w rocznym planie kontroli zgodnie z załącznikiem do wytycznych.

Rozdział 8 – Kontrola trwałości projektu

- 1) Kontroli trwałości podlega, co do zasady, projekt obejmujący inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne, z uwzględnieniem przypadku operacji, o których mowa w art. 71 ust. 3 rozporządzenia ogólnego.
- 2) Kontrola trwałości jest prowadzona w okresie pięciu lat od daty dokonania płatności końcowej na rzecz beneficjenta. Okres ten może być skrócony do trzech lat w zakresie utrzymania inwestycji lub miejsc pracy w projekcie beneficjenta, który jest mikro, małym lub średnim przedsiębiorcą.
- 3) Kontrola trwałości służy sprawdzeniu, czy w odniesieniu do współfinansowanych projektów nie zaszła jedna z okoliczności, o których mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego.
- 4) Korekty finansowe związane z naruszeniem zasady trwałości projektu, powinny być proporcjonalne do okresu, w którym nie spełniono wymogów trwałości operacji.
- 5) Kontrola trwałości może być prowadzona w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta na próbie. Kontrole te prowadzone są wówczas zgodnie z warunkami określonymi w rozdz. 5.2, z zastrzeżeniem innego zakresu przedmiotowego, niż wynikający z rozdz. 5.2 pkt 1.
- 6) Kontrola trwałości może być rozszerzona o kontrolę innych elementów podlegających weryfikacji po zakończeniu realizacji projektu, a w szczególności o:
  - a) weryfikację występowania podwójnego finansowania, zwłaszcza w kontekście możliwości zmiany kwalifikowalności podatku od towarów i usług,
  - b) weryfikację generowania dochodu w projekcie,
  - c) sprawdzenie zachowania celu projektu, definiowanego poprzez osiągnięcie i utrzymanie wskaźników rezultatu,
  - d) sprawdzenie poprawności przechowywania dokumentów,
  - e) weryfikację zachowania zasad informacji i promocji projektu,
  - f) weryfikację zachowania zasad udzielenia pomocy publicznej.Elementy podlegające weryfikacji po zakończeniu realizacji projektu mogą być sprawdzane w trakcie kontroli odrębnych.
- 7) Kontrole trwałości projektu podlegają rejestracji w SL2014.
- 8) Po zakończeniu okresu trwałości projektu, IZ (nie dotyczy Koordynatora EWT) zapewni prowadzenie jego kontroli mającej na celu weryfikację zgodności z prawem unijnym i krajowym, w szczególności z aktami, o których mowa w art. 23 ust. 3 ustawy wdrożeniowej.

Rozdział 9 – Roczne plany kontroli

- 1) Roczny plan kontroli PO sporządza IZ.
- 2) IP, IW oraz KK sporządzają roczne plany kontroli instytucji lub projektów, odnośnie których mają obowiązek prowadzenia kontroli w związku z realizacją zadań powierzonych im zgodnie z art. 10 ust. 1 lub ust. 2 ustawy wdrożeniowej albo powierzonych im na podstawie art. 12 ust. 2 i 3 ustawy wdrożeniowej. Roczny plan kontroli IP lub KK akceptuje IZ. Roczny plan kontroli IW akceptuje IP, o ile IZ nie zastrzeże tej kompetencji dla siebie.
- 3) Roczne plany kontroli PO lub aktualizacje zaakceptowanych wcześniej rocznych planów kontroli (z wyszczególnionymi zmianami) przekazywane są przez IZ do akceptacji IK UP. Zaakceptowane roczne plany kontroli PO lub zaktualizowane roczne plany kontroli PO są przekazywane w wersji elektronicznej przez IK UP do wiadomości Instytucji Audytowej.
- 4) Roczny plan kontroli PO przygotowywany jest na okres roku obrachunkowego. Jest on przekazywany do IK UP najpóźniej do dnia 15 maja roku, w którym rozpoczyna się rok obrachunkowy ujmowany w planie. IK UP zajmuje stanowisko wobec przedłożonego rocznego planu kontroli do dnia 15 czerwca roku, w którym roczny plan kontroli został przedłożony. Roczny plan kontroli PO na rok obrachunkowy rozpoczynający się dnia 1 lipca 2015 r., IZ przekazuje do IK UP w terminie 2 miesięcy od dnia zatwierdzenia wytycznych. IZ, uwzględniając zapisy wytycznych, określa szczegółowo, jakie elementy powinny zawierać roczne plany kontroli IP, IW lub KK oraz warunki, zgodnie z którymi plany te są sporządzane, przekazywane, weryfikowane i zatwierdzane.
- 5) Minimalny zakres informacji oraz struktura rocznego planu kontroli PO zostały określone w załączniku do wytycznych.
- 6) Informacje sprawozdawcze z realizacji rocznych planów kontroli są przekazywane IZ (nie dotyczy koordynatora EWT) w celu sporządzenia *Rocznego podsumowania końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli za rok obrachunkowy*, o którym to podsumowaniu mowa w art. 59 ust. 5 lit. a i b rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 966/2012 z dnia 25.10.2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1605/2002³².
- 7) Sposób sporządzania rocznego podsumowania, o którym mowa w pkt 6, w tym zakres informacji tam ujętych określa Komisja Europejska.

---

³² Dz. Urz. UE L 298 z 26.10.2012, str. 1.

- 8) Niezależnie od informacji sprawozdawczych, o których mowa w pkt 6, IZ przekazuje do IK UP za każdy rok budżetowy dane na temat kontroli, zgodnie z wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie sprawozdawczości.

Rozdział 10 – Kontrole w trybie doraźnym

- 1) Przewiduje się możliwość przeprowadzania kontroli w trybie doraźnym w odniesieniu do wszystkich rodzajów kontroli, o których mowa w rozdz. 3 pkt 1, 2 i 4 oraz w rozdz. 6 pkt 1 lit. a-c.
- 2) Kontrole w trybie doraźnym realizowane są w szczególności:
  - a) w odniesieniu do kontroli systemowych – gdy instytucja delegująca uprawnienia do IP lub IW lub innych podmiotów lub powierzająca zadania WS lub KK ma uzasadnione podejrzenie wystąpienia poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, wynikających z działania lub zaniechań instytucji zaangażowanej w systemie wdrażania, której uprawnienia powierzyła,
  - b) w odniesieniu do weryfikacji wydatków w rozumieniu rozdz. 5 wytycznych:
    - gdy IZ lub instytucja podpisująca umowę z beneficjentem³³/KK/Koordinator EWT ma uzasadnione podejrzenie występowania nieprawidłowości w projekcie,
    - w sytuacji podjęcia decyzji przez IK UP o konieczności przeprowadzenia kontroli krzyżowej koordynowanej.
- 3) Narzędzie Arachne może być wykorzystywane do analizy informacji, dostarczając przesłanek do wszczęcia kontroli w trybie doraźnym³⁴.
- 4) Kontrole w trybie doraźnym, o których mowa w pkt 2 lit. a, mogą być prowadzone przez IZ w każdej z instytucji systemu wdrażania PO, za który IZ odpowiada. IP mogą prowadzić te kontrole w każdej IW, której powierzyły swoje zadania.
- 5) Kontrola w trybie doraźnym jest przeprowadzana z uwzględnieniem – w odpowiednim zakresie – warunków, o których mowa w wytycznych, w odniesieniu do kontroli systemowej, jak również weryfikacji wydatków. W przypadku kontroli w trybie doraźnym etap przekazania zawiadomienia o kontroli nie jest obligatoryjny.
- 6) Szczegółowe warunki prowadzenia kontroli systemowej i weryfikacji wydatków w trybie doraźnym opracowuje IZ.

---

³³ Dotyczy też ostatecznego odbiorcy pomocy instrumentów finansowych.

³⁴ Narzędzie, o którym mowa w wytycznych Komisji Europejskiej pn. *Fraud Risk Assessment and Effective and Proportionate Anti-Fraud Measures*.

Rozdział 11 – Środki zwalczania nadużyć finansowych

- 1) IZ (nie dotyczy koordynatora EWT) ma obowiązek opracowania dokumentu w zakresie zapobiegania i sposobu postępowania w sytuacjach wystąpienia korupcji i nadużyć finansowych w ramach PO.
- 2) Zakres minimalny dokumentu, o którym mowa w pkt 1, obejmuje:
  - a) wykrywanie i identyfikację nadużyć finansowych przez instytucje systemu wdrażania PO,
  - b) procedury antykorupcyjne stosowane w instytucjach systemu wdrażania PO, gwarantujące przejrzystość działań tych instytucji³⁵,
  - c) opis zasad postępowania z informacją o możliwych nadużyciach finansowych, pozyskaną ze źródeł zewnętrznych,
  - d) mechanizmy implementowane w PO w celu zapobiegania korupcji w zamówieniach publicznych,
  - e) działania o charakterze informacyjnym w zakresie zapobiegania nadużyciom i korupcji na poziomie IZ/IP/IW/Beneficjent.

Opracowując dokument, IZ powinna wziąć pod uwagę w sposób szczególny zapewnienie jego zgodności z wytycznymi Komisji Europejskiej pn. *Fraud Risk Assessment and Effective and Proportionate Anti-Fraud Measures* oraz z wytycznymi Komisji Europejskiej pn. *Guidance for Member States on Designation Procedure*.

- 3) Po opracowaniu dokumentu, o którym mowa w pkt 1³⁶, oraz po jego każdorazowej aktualizacji, jego wersja elektroniczna przekazywana jest do sekretariatu *Grupy roboczej do spraw przeciwdziałania nadużyciom finansowym w funduszach polityki spójności*.

---

³⁵ W tym mechanizmy przeciwdziałania przypadkom konfliktu interesów.

³⁶ Istnieje możliwość opracowania kilku dokumentów dla PO obejmujących minimalny zakres wskazany w pkt 2.

ZAŁĄCZNIK - MINIMALNY ZAKRES INFORMACJI ORAZ STRUKTURA ROCZNEGO PLANU KONTROLI

- 1) Roczny plan kontroli składa się z następujących części:
  - a) opis uwarunkowań prowadzenia procesu kontroli w danym roku obrachunkowym,
  - b) plan kontroli systemowych,
  - c) warunki kontroli projektów.
- 2) W przypadku PO, w których systemie wdrażania nie występują IP lub IW lub podmioty wdrażające instrumenty finansowe lub inne podmioty, którym IZ powierzyła zadania, określone w art. 10 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, przygotowując plan kontroli, IZ nie przygotowuje planu kontroli systemowych.
- 3) Opis uwarunkowań, o których mowa w pkt 1 lit. a zawiera:
  - a) zwięzły opis struktury instytucjonalnej odpowiedzialnej za prowadzenie kontroli, w tym liczba osób i etatów zaangażowanych w proces kontroli w ramach PO (łącznie w proces weryfikacji wniosków o płatność, kontroli systemowych, kontroli na miejscu, kontroli krzyżowych, kontroli procedur w zakresie udzielania zamówień publicznych i innych kontroli) w podziale na instytucje zaangażowane w proces kontroli w ramach PO,
  - b) krótki opis dokumentów, w których w ramach PO ujęto procedury związane z realizacją kontroli (dodatkowo – omówienie zakresu tych regulacji),
  - c) w przypadku wyboru procesów do kontroli systemowej – opis metodyki doboru tych procesów,
  - d) założenia metodyki:
    - doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność,
    - doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, w tym kontroli trwałości,
    - doboru do kontroli projektów zintegrowanych, partnerskich, hybrydowych lub grantowych w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta – jeśli metodyka w tym zakresie została przygotowana odrębnie od metodyki doboru próby projektów do kontroli.
- 4) Plan kontroli systemowych, o którym mowa w pkt 1 lit. b, zawiera informacje w następującym układzie:

Tabela 1. Wzór tabeli z układem chronologicznym i tematycznym

Miesiąc /kwartał	Instytucja kontrolująca	Instytucja kontrolowana	Kontrolowane procesy	Czas trwania kontroli	Liczebność zespołu kontrolnego	Informacje dodatkowe

- 5) Dodatkowo, plan kontroli systemowych zawiera informację dotyczącą planowanych realizacji kontroli umów o finansowaniu, o których mowa w rozdz. 6 pkt 1 lit. a wytycznych.
- 6) Warunki kontroli projektów, o których mowa w pkt 1 lit. c, zawierają co najmniej:
  - a) określenie wielkości próby projektów (liczba i odsetek projektów) do kontroli w ramach danego PO, zgodnie z przyjętą metodyką, o której mowa w pkt 3 lit. d tiret drugi i trzeci,
  - b) informacje na temat planowanego zlecenia działań kontrolnych podmiotom zewnętrznym w danym roku (w tym orientacyjna liczba planowych do zlecenia kontroli),
  - c) opis fakultatywnych procesów kontroli³⁷ realizowanych w ramach PO.
- 7) IZ może załączyć do rocznego planu kontroli harmonogram kontroli dużych projektów.

---

³⁷ Procesy fakultatywne z punktu widzenia tych wytycznych.